

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Officia & Munera Clericorum, quibus non fugendo, Clericatum amittunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

nem; sed valida est ratione Characteris inamissibilis.

Exceptio *Sexta*, ob defectum Jurisdictionis, prohibet Ordinationem omnium & singulorum, qui non sunt ex Districtu Episcopi. Defectus hic tollitur per consensum Episcopi, cujus interest, qui si Ordinationem præciserit, hæc licita est, secus illicita, & quibusdam penis obnoxia, tam in conferentem Ordines, quam in accipientem: si consensus Ordinationem sequatur, Episcopo læso ratum habente quod gestum fuit, Ordinator & Ordinatus recuperant Ordinum suorum exercitium.

Tertia Replicatio hujus Exceptionis continet Exemplum Ordinationis pro Institutione sumptæ; nam *Canon 3. CAUS. IX. QUÆST. III.* laudatus ab Autore, ad probandum, Superiorem Episcopi negligentis Ordinationem celebrare, defectum ejus supplendi vim habere, loquitur de Institutione Oeconomi. Hæc autem Institutio ad Jurisdictionem pertinet & in his, quæ Jurisdictionis sunt, Superior supplet negligentiam Inferioris, non autem in his, quæ Ordinis sunt, ut Ordinatio.

QUÆST. IV. & V. circa Locum & Tempus Ordinationis.

Canon 6. DIST. LXXV. & Can. 28. & 32. CAUS. XVI. QUÆST. I. laudati ab Autore, ut ostendat Episcopum, ubicumque libuerit, Ordinationem celebrare posse, docent, Prior, Episcopum, dare posse, ubi voluerit, Ordines Diaconatus inferiores; cæteri, cum posse conferre Sacerdotium Monachis, Ecclesiæ, cui necessarii erunt, addicendis.

Perfeverat Ordinationem cum Beneficiorum Collatione confundere in *REG. VI. QUÆST. V.* dicendo, fieri debere Ordinationem intra Sex Menses, & remittendo hunc in finem ad *REG. XXVI. Except. I. Cap. 7.* quod loquitur de Collatione Præbendarum.

QUÆSTIO VI. de Rebus Ordinationem præcedentibus.

Laudati *Canones in REG. V. VI. VII. X.* non loquuntur de Ordinatione, sed de Receptione Religiosorum. *II.*, qui laudantur in *REG. IX.* pertinent ad Collationem Beneficiorum Patronatus. Pleræque ex reliquis, indicant solum Textus, in quibus agitur de ipsarum Argumento.

QUÆST. VII. VIII. Modus Ordinationis faciendæ, Adjuncta, Eventus & Consecratoria ipsius.

Quod dicitur in *REGULA I. QUÆST. VII.* de Ordinatione absque Titulo, exponitur *Quæst. VIII. Reg. IX. REG. II. III. IV.* indicant solum Textus Argumento ipsarum affines, nempe loquentes de Testimonio in illa adhibendo, de legendis Ordinato Conciliorum Decretis, de libro circa munera ejus ipsistradendo.

Caput 42. de Simoniâ laudatum in *REG. V.* non loquitur de Ordinatione, sed de aliis Cerimoniis, quæ sine exactione peragendæ sunt, & maxime de Juramento, seu Sponsione, quæ exigitur ab Abbatibus in eorum Benedictione, cujus etiam mentionem facit *Cap. 3. de major. & Obed. REG. II. Quæst. VIII.* nihil dicit de Ordinatione, sed loquitur de Præsentatione, à Patrono, & de Institutione ab Episcopo faciendis.

Cæterum, in fine hujus Capituli observandum est, quod nomen Ordinationis ideò fortè sæpius hic occurrit pro Institutione, seu Receptione in Ecclesia aut in Monasterio, quòd sint Textus, in quibus accipitur sub illo sensu. Tale est *Cap. 3. de Jure Patr. Cap. 22. ibid.* ubi verbum *ordinare* adhibetur, pro *providere*, fortè etiam quòd Beneficia olim conferebantur per Ordinationem, cum Sæculorum X. aut XI. spatio fuerint tantum Officia in Ecclesiâ, quibus Episcopus addicebat eos, quibus Ordines conferebat.

OBSERVATIONES in CAP. V. circa Officia & Munera Clericorum, quibus non fungendo, Clericatum amittunt.

Hic sunt *REG. CXIX.* quæ, ut plurimum, Textus duntaxat indicant loquentes de his obligationibus, sive Officiis, quamvis Inscriptio Monachos non comprehendat; plures ex his Regulis eos respiciunt, sive unâ cum Clericis, sive seorsim scriptos. Utræque perturbatè referuntur, Tituloque non respondent; nam pauca sunt, quarum transgressio per depositionem puniatur: Titulus autem significat & suadet, per negligentiam & omissionem eorum, quæ continentur in Regulis, incurri depositionem, quandoquidem amissio Clericatus nihil aliud est, quam depositio. Horum verborum loco, *Clericatus amittitur*, Scribendum fuisset, *Clericatus sit injuria*.

Præquam ad Argumenti enucleationem pergeretur, colligendi erant Textus Juris, qui præcipiunt Clericis, ut sedulo omnia sua Officia impleant laudabili modo, quippe qui, exemplo suo, Laicos inducere debeant, ut suis diligenter fungantur. Cum Pietas sit Spiritus, Scientia verò Corpus Clericatus, initium ducendum erat ab Officiis, quæ pertinent ad Pietatem, à quibus ad reliqua descenderetur. *REGULÆ XXIX.* usque *XXXIV.* respiciunt Mores. Idem est de Regulis à *XLIV.* usque ad *C.* Connexio Scientiæ cum obligatione ad docendum, postulabat, ut Regule ad hanc pertinentes, subjicerentur iis, quæ de illâ loquuntur; inter autem utrasque jacent Regule circa correctionem, modum eam faciendi, cantum Officii nocturni ac diurni, modum canendi.

Decem Regule circa Scientiam, contrahi debuissent ad unicam complectentem id, quod Clerici scire aut nescire tenentur, legere aut non legere; scire imprimis Scripturas Sacras, Canones, SS. Patres, Libros ad Officium Divinum spectantes, Administrationem Sacramentorum, Sacrificium Missæ, Grammaticam & Humaniores Litteras. Aliquantenus fuscè hanc obligationem exposuimus in Tractatu de Irregularitate, Titulo de Scientiæ defectu, ubi magna reperitur copia rerum hæc ab Autore omisarum: circa quod observare juvat, permulta ex iis, quæ dixit supra de qualitatibus requisitis in Ordinandis, pertinere ad hoc Caput, quia post Ordinum Receptionem, illas qualitates conservare & fovere debent.

REG. XVI. & XXII. de Monachis sigillatim loquentes, rejiciendæ erant ad finem Collectionis illarum Regularum, ubi colligitur id, quod Monachorum Officiis peculiare est.

Attentione digna est Exceptio *Regule XX.* in quâ declaratur, simplices Curatos, qui non habent Capellas à se dependentes, à Sacerdotibus perpetuis administratas, obnoxios non esse interdicto, quo Clerici prohibentur operam dare Legibus & Medicinæ, etiam in Scholis publicis. Hujus Exceptionis ratio videtur esse, quòd utraq; scientiâ indigeant, ad ferendam opem pauperibus Parochianis in morbis, & in controversiis, quæ inter eos nascuntur circa Temporalia. *Vid. Cap. ult. ne Cler. vel Monach. & Cap. I. ejusdem Tit. in 6.* vide etiam *FAGNANUM in priorem Textum*, ubi multas rationes objicit adversus illud interdictum, quæ rediguntur ad necessitatem peritiæ Juris Civilis & ad intelligentiam Juris Canonici, pluresque Textus ex illo Jure accersitos laudat, qui propterea intelligi nequeunt, nisi repetantur Leges, à quibus deprompti sunt. Ibi quosdam Autores allegat, qui contendunt, interdictum illud abrogatum fuisse Præfatione Collectionis *GREGORII IX.* qui jubet, ut illud adhibeatur in Judiciis & in Scholis, hoc enim, servato interdicto, utiliter fieri nequit. Adi etiam *GONZALEM in eundem Textum*, qui assert unam rationem illius prohibitionis, quæ cum cessaverit, hæc quoque cessare debet.

Ineptæ sunt pleræque Exceptiones *Regule XXIII.* circa

circâ prohibitionem Clericis & Monachis, *Tit. ne Clerici vel Monachi*, factam, ne suscipiant negotia Secularia. Talis est 1. *Secunda*, quæ excipit negotia Ecclesiastica non Secularia, & negotia Secularia Personarum Ecclesiasticarum, quibus aliâs Clerici se immiscere non debent. Putâ conductionem Feudorum, sive earum Beneficîis annexa sint, sive sint ex earum Patrimonio. 2. *Tertia*, quæ excipit negotia iusta; ipsi enim Laici negotiis iniquis se immiscere non debent. 3. *Quinta*, quæ excipit Casum, quo Clerici excipiunt vinum aut frumentum pro pecunia, quam mutuo dederunt; hac enim in re nihil sæculare est, sed opus charitatis, quod omnes Christianos deceat, Vid. *Can. 5. CAUS. XIV. QUÆST. V.*

REG. XXVI. confirmat id, quod diximus in *Secundam* Exceptionem *Regulâ XXIII.* nam illa unicum casum approbat, quo Clericus conductor esse possit, eum nempe, quo prædia Ecclesiæ suæ conducit.

REG. XXVII. & XXVIII. ex earum numero sunt, quæ ad finem rejiciendæ erant, ubi agitur de Monachis; ex enim docent, Monachos non posse esse Executores Testamentarios, neque Fideiussores. Idem est de REG. XLIII. quæ ipsis prohibet judicare Clericos.

Exceptio III. Regulâ XL. expositione indiget; *Regula* fert, Inferiorem Superiori suo obedire debere: excipitur, nisi Prior rem illicitam, vel indebitam præceperit. Porro, inter illos casus extant quidam, in quibus non solum Inferior non tenetur ad parendum, sed etiam hoc ipsi non licet. v. gr. cum jussio Legi Divinæ aut Naturali adversatur. Alii sunt Casus, in quibus jussio Superioris Legi duntaxat Humanæ adversatur, à quâ dispensare potest; his enim in casibus, licitum est obedire, inò id fieri debet, quotiès ingruit periculum alicujus rei peioris, quam sit obedientia præceptioni rei indebitæ, eamque ob causam Superiori prohibita: tales olim casus extiterunt tempore *Gratiarum Expectativarum, & Reservationum Beneficialium.* Replicatio hujus Exceptionis Commentarium quoque postulat. Fert illa, obediendum esse, cum Superior præcipit, non malum, sed omissionem boni: sunt enim casus, in quibus nefas sit omittere bonum. Tales sunt ii, in quibus jubet Deus bonum, jubet confiteri nomen suum, adorare, in quibusdam occasionibus prædicare. Apostoli erant in hoc casu, cum Principes Sacerdotum illos venterunt, ne CHRISTUM annuntiarent.

Excipiendi sunt à REG. XLI. casus corruptelæ. Fert illa, non licere Ecclesiasticis implorare auxilium Laicorum, in casibus correctionis à suo Prælato.

REG. XLII. nimis generalis est. Dicit, Clericos nihil facere debere sine consilio Superioris; & excipiuntur solum casus Inspirationis Divinæ. Restringenda illa est ad res magni momenti: *Can. 7. CAUS. XVI. QUÆST. I.* laudatus, id insinuat per exemplum *Roboami*, qui Regnum suum amisit, ob neglectum in re gravi Senatûs sui consilium.

REG. à XLIV. ad C. pertinent ad bonum, seu virtutes, quibus Clerici studere debent, malum & vitia, quæ fugienda sunt ab iis. Inter has Regulas, multæ inutilis videntur: tales sunt omnes, quæ loquuntur de virtutibus præceptis, aut vitiis prohibitis ergâ omnes Fideles: quod enim præcipitur aut interdicitur simplicibus Fidelibus, à fortiori jubetur, aut vetatur, Clericis. Proindè nobis videtur, ejusmodi Regulas omitti debuisse, monendo, quam ob rationem id fieret; nihil itaque circâ illas observabimus, nisi quod Ecclesiasticis Personis est peculiare. Omnes Regulæ à XLIV. ad LIII. pertinent ad Hospitalitatem: & convivia, quæ Clerici apud se mutuo instituunt, nihil porro ipsis peculiare videtur, præter prohibitionem canendi potatorias Cantilenas. REG. LIII. REG. LIV. ferens, eos debere se omnibus utiles præstare, & nemini nocere, eos specialiter tangit. Idem est de eo, quod legitur in LV. de intercessione pro Sontibus, & maxime pro iis, qui dam-

Tom. I.

nati sunt ad supplicium. Idem est de Doctrinâ *Regulâ*. LVII. usque ad LXVI. de fugienda familiaritate cum mulieribus, de vitando earum colloquio, osculis, cohabitatione cum ipsis, nisi proxime cognatæ sint; ut non ducant uxorem, si in Ordinibus Sacris constituti sint, & abstineant à Matrimonio antè susceptionem Ordinum contracto; quoad ceteros, ut non ducant uxores turpes, tales-ve ut nascatu Irregularitas; ut non sint soli cum illis; ut non utantur communi balneo; ut Monasteria Monialium non adeant frequentius sine necessitate; ut non habeant Commatres.

Argumentum REG. LXVII. LXVIII. peculiare est Ecclesiasticis: dicitur, eos teneri ad residendum in suâ Ecclesiâ, nisi à Residentiâ sint excusati, ob aliquam è causis rationabilibus, quæ hic enumerantur; & migrare non posse ab unâ Ecclesiâ ad aliam, quod fieri nequit, nisi consentiam negligendo, aut mutando Ecclesiam contrâ Regulam ferentem, unumquemque manere debere in suâ Ordinationis Titulo. Verùm, hoc Argumentum latius patet, quam ut possit sub duabus Regulis coarctari; undè hic habemus exemplum sensibile observationis nostræ, multum abesse, ut Autor Operi suo inseruerit omnes Canones Corporis Juris. His Regulis subnectit Replicationem Exceptionum à se collectarum, quæ confirmat observationem totiès factam, Replicationes esse partem Regulæ, proindèque Methodum illam perspicuitati officere; nam oportet, ut Servus, qui ordinatus fuit ad servitium Ecclesiæ, teneatur ad servitium Ecclesiæ, teneatur ad residendum in ea, & consequenter ab illâ ad aliam transire nequeat. Præterea, nobis non occurrit, quo pacto hæc Replicatio, quæ generalis esse dicitur ab Autore, nomen illud mereatur, cum singularem casum respiciat. Monachos complexus est in his duabus Regulis, ipsi autem, quoad Residentiam & Mutationem Locî, valdè discrepant à Clericis; illos enim obedientiæ votum astringit ad manendum in Monasteriis, quibus addicuntur à suis Superioribus; exire non possunt absque licentia Superioris immediati: Clerici autem residere tenentur ratione Munerum Personalium Beneficio suo coherentium, quibus expletis, quò libuerit, commeari possunt. Translatio Religiosi in Monasterium aliis Ordinis, plures includit Voti dispensationes; nulla autem ejusmodi dispensatio requiritur in translatione unius Clerici ad aliud Beneficium. Translatio à vitâ minus austerâ, ad vitam rigidiorum, locum habet solum in Religiosis. Satius itaque fuisset ad calcem Capitis rejicere quod hic de Monachis dicitur: Idem est de *Regulâ LXIX.* quæ loquitur de reditu Religiosorum ad Sæculum, ejusque Exceptionibus & reliquâ catervâ, quâ stipatur, quæ prorsus inutilis evadit, si *Regula* restringatur, ut debet, ad Religiosum validè professum; illa enim desumuntur à nullitate Professionis: itaque satis fuisset observare condiciones requisitas ad validitatem Professionis.

Regulâ LXX. & LXXI. de Clericis peregrinantibus reducuntur ad REG. LXVII. & LXXVIII. quæ pertinent ad Residentiam: illa adiciunt simpliciter, eos indigere Litteris Commendatiis & Testimonialibus, quæ hodiè vocantur, *Exeat.* Exceptio hujus conditionis est periculosa: sumitur hæc à Divinâ Inspiratione: necessaria sunt probationes, quæ discutiantur à Prælato, aut saltem à Confessario.

Regulâ LXXIII. usque ad LXXVIII. respiciunt Irregularitatem ob defectum mansuetudinis, quæ nascitur influendo ad homicidium, aut mutilationem sive criminalem sive innoxiam; v. gr. eam, quæ fit per exercitium Justitiæ Criminalis, vel per Militarem Professionem. Illa exposita fuit in *Traçtatu de Irregularitate*, ubi docuimus, influxum voluntarium & proximum esse debere in mortem, aut mutilationem sive justam, sive injustam: cum igitur in casibus exceptis à REG. LXXIII. deficiant hæc conditiones, cum neque homicidium neque mutilatio sit in primo, neque influxus pro-

ximus in altero, iustæ sunt hæ Exceptiones. Idem est de casibus exceptis in LXXIV. ob defectum voluntatis, qui ab homicidio eximit; eisdem sunt conditionis casus excepti in REG. LXXV. necessitas eos excusabiles facit, maxime si jungatur permissio Ecclesiæ expressa aut tacita.

Prohibitiones REGULARUM LXXVI. ad LXXXVIII. fiunt ratione occasionis proxima agendi adversus mansuetudinem Clericis præscriptam: vetantur, ne gestent arma, sint seditiosi, cupiant vindictam.

Discordia, invidia, maledicentia, calumnia, assentatio, proditio, juramentum non necessarium, scurrilitas, verba obscæna, professio mimica, spectaculorum frequentatio, quæ interdiciuntur Clericis à REG. LXXIX. ad LXXXVII. prohibentur, quoque simplicibus Fidelibus. Idem est de ebriositate & Popinarum frequentatione Clericis vetitâ, REG. XCVII. XCVIII. Idem dicendum est de REG. XCIV. XCV. circa cupiditatem immodicam alimenterum, aut dispensationem ab alimentis crassioribus in casu necessitatis.

REG. LXXXVI. ad XCIII. Clericis peculiare sunt, eisque prohibent, venationem, comas longiores, luxuriam vestium, irregularitatem incessus, lautitiam cibi.

REG. XCVI. ex earum numero est, quæ respiciunt Monachos: hæc loquitur de abstinentiâ à carnibus, sed eos solum respicit, qui tale votum emisissent.

REG. CI. quæ peculiaris videtur Monachis, qui rei cuiuslibet possessionem privatam abdicant, quam retinent Clerici, Clericos tamen complectitur, idè quòd aliquot Canones certis temporibus & locis prohibuerint, eos propria possidere; & sic conficta sit atque obscura; quapropter fecernendum est id, quod solis Monachis convenit, scilicet nihil proprium possidere posse, etiam cum dispensatione, ab eo, quod solis Clericis convenit: nempe, hodie, nulli sunt, qui excludantur à jure possidendi bona sibi propria: olim verò extiterunt Clerici, qui facultatem hanc non habuerunt, nisi viverent ex suo Patrimonio, repudiatis Ecclesiasticis Bonis. Itaque Autor ex quibusdam casibus singularibus Regulam conficit, indeque sumit occasionem complectendi Clericos & Monachos sub Regulâ respiciente abdicationem proprietatis, quæ generalis est quoad Monachos, eorumque statui substantialis, valde autem particularis, quoad Clericos, & eorum professioni accidentalis, aut aliena.

Regule sequentes, circa Monachos, nihil continent, quod observationes postulet. Quoad Exceptionem generalem, quæ clauditur hoc Caput, Autor supponit se probavisse, Clericos aut Monachos, qui non observant id, quod in Regulis præcedentibus præcipitur, depositione dignos esse: ex magnâ autem Canonum laudatorum copiâ, paucissimi sunt, qui illam pœnam ferant: præterea, multa sunt ex illis Officiis haud ita gravia, ut mereantur ii, qui ea negligunt, aut non persolvunt, pœnam depositionis gravissimam luere. Id patet ex summâ mox exhibitâ plurium Regularum, pleniusque percipitur ex lectione omnium. Adde, quòd delicta Monachorum non Clericorum, qui frequentissimi erant in sæculis, à quibus desumpti sunt Canones laudati in Regulis, non puniuntur per depositionem, quæ solis Clericis convenit. Nostrarum observationum veritas circa casus, in quibus incurritur depositionis pœna, facile innotescet ex Collectione, quam dedimus in Tractatu de DEPOSITIONE, Gallicanis Usibus circa Censuras inserto.

Hæc suppositione velut constante, Autor Exceptionem generalem affert, rigorem hunc non habere locum, cum Reus pœnitentiam peregit. Huic Exceptioni subjiciuntur sex Replicationes, veluti totidem Exceptiones. 1. Si Pœnitentia ficta sit. 2. Si agatur de Crimine publico. 3. Aut Hæreseos. 4. Aut Homicidii. 5. Si Pœnitens ad Ordines Superiores ascendere velit. 6. Si relapsus sit; verum hic casus rejicitur. Hæc omnia desumpta sunt ex DIST. L.

OBSERVATIONES in CAP. VI. circa PRIVILEGIA, & Bona CLERICORUM & MONACHORUM.

Argumentum vastum est: tria quippè sunt Privilegia valde parentia, nempe, Fori, Canonis, & Bonorum: nihilominus sub REGULIS XXI. continetur, quarum pleraque sunt breves; itaque non nisi imperfectè illud tractari potuit. Plures etiam ex his Regulis Textus solum indicant ad argumentum suum pertinentes: tales sunt Quatuor priores de Privilegio Bonorum loquentes, aut de Privilegio Canonis, circa quas in Corpore Juris occurrit amplissimus Canonum numerus; quod patet ex Tractatu nostro de Immunitatibus, imprimis verò ex Tractatu de Privilegio Canonis excuso in Gallicanis Usibus circa Censuras. Tales sunt etiam REGULÆ VII. VIII. IX. XII. XIII. XV. XXI.

Hæ Regulæ non omnes Sedem congruam obtinent; quædam ex eis, quæ pertinent ad Bona, à quibus exorsus est, reperiuntur post Privilegium Canonis, & Privilegium Fori. Eæ observantur in Notis particularibus mox adjiciendis; quæ in re novum exemplum suppetit, Methodum VIGELII magis in ejus voto, quam in ejus mente fuisse, si judicium ex Opere feratur.

Cum dignitas Clericorum sit fons, à quo manant eorum Privilegia, Autor exordiri debuisset à Regulis eam dignitatem respicientibus: talis est XV. Canones huic fini aptiores reperire potuisset. REG. I. quæ dicit, Clericos esse sal Terræ, sufficientem notionem dignitatis Clericatus non dat.

Sub REG. II. quæ agit de Immunitate Bonorum Clericalium, & Monachalium, ponitur Exceptio, quæ falsa est, quoad Monachos, qui non habent bona Patrimonialia; quoad alia Bona, remittere oportebat ad REG. XXIV. CAP. I. hujus Lib. III. quæ de illorum Bonorum Immunitate loquitur REG. III. & IV. quæ loquuntur de Privilegio Canonis, quo intelligitur Excommunicatio ipso facto, quæ incurritur ob vexationes Personis DEO per suum statum dicatis, factas, nihil docent ex iis, quæ scitu necessaria sunt, & exponenda erant. Id præstitimus per Regulæ & Exceptiones in Tractatu laudato, ubi referuntur ejus origo, natura, extensio: ii, qui illo fruuntur, aut secus; mutationes, quas passum est; quis, quomodo, & quando ab illâ Excommunicatione absolvere possit.

REG. V. & VI. quæ loquuntur de dispositione Bonorum Clericorum & Monachorum, multas continent Exceptiones, Replicationes, Duplicationes materiam obnubilantes potius, quam illustrantes. Simplicior fuisset ratio, inchoando ab observatione discriminis inter Monachos & Clericos intercedentis, dicendo, Monachos illo in statu perseverantes de nullâ re posse disponere, quia nullam habent voluntatem, nec Bona sibi propria: quòd si antè Professionem habuerint Liberos & Bona, possunt ac debent de his in illorum favorem disponere: Si Episcopi fiant, & tempore Episcopatus acquirant bona, de iis disponere possunt, quemadmodum ceteri Episcopi. Extrâ hos duos casus, successio ab intestato locum non habet, quoad illorum Bona. Ex adverso, cum Clerici voluntatis suæ dominium habeant, nec non Bona propria, testamenti factionem habent, possuntque alienare, quovis modo.

Sic absolutis, quæ pertinent ad Monachos circa has duas Regulæ, & expositâ capacitate Clericorum sub eodem respectu, horum Bona dividere oportuisset in Patrimonialia & Ecclesiastica, & dicere, ipsis, perindè ac Laicis, competere liberam dispositionem Patrimonialium: quoad alia, quædam sunt, quorum illi memram habent Administrationem, ea nempe, quorum proprietates ad Ecclesiam pertinet; & alia, de quibus disponere possunt in suos usus, & eorum, quorum servitio utuntur, & Cognatorum suorum pauperum: tales sunt fructus illis ad alimenta concessi: tales sunt etiam reliquæ ex illis fructibus congestæ, quarum etiam usum habent.